

Eesti koolinoorte 45. bioloogiaolümpiaad

Lõppvooru küsimustik põhikooli 6.-7. klassile

Eesnimi:

Perekonnanimi:

Kool:

Klass:

PUNKTISUMMA:
(täidab töö kontrollija)

Teie ees on küsimustik, milles on 17 valikvastustega ning 4 muulaadset küsimust. **Igale valikvastustega küsimusele on üks või mitu õiget vastust, mis tuleb küsimuse all loetletud vastusevariantide hulgast üles leida.** Vastusevariandid on tähistatud tähtedega (A, B, jne). Iga küsimuse all on vastusekast, kuhu kirjutate oma vastusevariandi tähe. Kui küsimusele on mitu õiget vastust, siis on ka kaste vastavalt niipalju. Igasse kasti võib kirjutada ainult ühe tähe! Ka neljale viimasele küsimusele kirjuta vastused etteantud kastidesse. Kirjuta vastused pasta- või tindipliiatsiga ja püüa mitte teha parandusi.

Enne vastama asumist märgi kindlasti küsimustikule oma nimi, kool ja klass.

Küsimustele vastamiseks on aega 120 min.

Soovime edu!

1. Paljud taimeliigid on Eestis võetud looduskaitse alla. Enamasti on nad meil ka haruldased. Mis võib olla taimeliigi harulduse põhjuseks?

- A taimeliigil on kitsas ökoloogiline nišš
- B taimeliigil on lai ökoloogiline nišš
- C taim on tundlik inimese tegevuse suhtes
- D taim on inimesest sõltuv, inimkaasleja
- E taim on Eestis oma levila piiril
- F taim on Eestis oma levila keskel
- G taime seemned on kaugele levivad
- H taim paljuneb hästi vegetatiivselt

--	--	--

2. Millised neist taimeliikidest kuuluvad Eestis looduskaitse alla?

- A harilik käopäkk
- B künnapuu
- C kollane võhumõõk
- D kuradikäpp
- E palu-karukell
- F harilik kullerkupp
- G varsakabi

--	--	--

3. Millised esitatud väidetest **on tõesed**?

- A rannaniitude taastamistööl on sageli vaja puhastada seda pilliroost
- B pärandkoosluste säilimiseks tuleb neid pidevalt kasutada, muidu hakkavad nad kinni kasvama
- C kinnikasvamisel pärandkoosluste liigirikkus ei vähene
- D puisniitudel vahelduvad avatud niidulaigud puutukkade ja põõsastikega
- E puisniitudel kasvab mitmeid käpalisi (nt. kärbesõis, kaunis kuldking)
- F kadakas on kinnikasvavatel luhaniitudel väga levinud

--	--	--	--

4. Millised loetletud taimedest on iseloomulikud mererannikule?

- A hanevits
- B soolarohi
- C põldmari
- D piibeleht
- E ussilakk
- F pilliroog
- G harilik naistesõnajalg

--	--	--

5. Puude aastarõngad moodustuvad soodsate kasvuperioodide vaheldumisel ebasobivatega. Üleminek kevad- ja sügispuidu vahel on terav, moodustuvad aastarõngaste piirid.

Millised väited **on tõesed**?

- A paljude troopiliste puuliikide puhul aastarõngaid ei moodustu
- B aastarõngaste laius sõltub mulla omadustest
- C aastarõngaste laiusele ei avalda inimtegevus kunagi mõju
- D aastarõngaste laius sõltub konkreetse aasta ilmastikuoludest
- E aastarõngaste laius on igal aastal ühesugune

--	--	--

6. Meenuta nende taimede lehti. Vali neile õige roodumistüüp!

- A sulgrootne
- B sõrmrootne
- C kaarrootne
- D rööpootne

harilik vaher	
hundinui	
jalakas	
harilik pärn	
suur teeleht	
pilliroog	
kortsleht	
kibuvits	

7. Kes neist inimest kahjustavatest parasiitidest **ei ole** putukad?

- A sääsk
- B peatäi
- C süüdiklest
- D voodilutikas
- E kirp
- F puuk
- G kubemetäi
- H paeluss

--	--	--

8. Siil on kõigile tuntud loom. Mida siilid reeglina **ei söö**?

- A linnumune
- B madusid
- C seeni
- D putukaid
- E õunu
- F tigusid

--	--

9. Viimasel ajal on palju räägitud raadiosaatjatega lindude uurimisest. On jälgitud Tooni ja Jaagu rännet lõunamaale eelmisel sügisel ning tagasi Eestisse sellel kevadel. Kas Tooni ja Jaak on...

- A valge- toonekured
- B sookured
- C must-toonekured
- D hallhaigrud

--

10. Eesti vetes on tavalised 2 hülgealiiki: hallhüljes ja viigerhüljes. Kas käesolev aasta oli meie hüljestele poegade sünnitamise ja kasvatamise osas...

- A soodne, kuna korraliku ja külma talve tõttu olid jääolud soodsad, hülged said jää poegida ning poegade suremus oli väike
- B väga halb, kuna korduvad õlireostused kahjustasid olulisel määral hülgepoegi
- C väga hea, kuna jääd ei olnud merel liiga palju ja hüljestel oli vaba juurdepääs laidudele, kus nad poegivad
- D keskmine, kuna hüljeste küttimine sel aastal lõpetati varem ja see ei häirinud oluliselt nende poegimist

11. Kes järgmistest liikidest **ei ole** levinud Eestisse inimese otsesel või kaudsel kaasabil?

- A rändkarp
- B kaaren
- C ondatra
- D koduhiir
- E hobukaan
- F rändrott
- G villkäpp-krabi
- H metssiga

12. Kuhu ehitab jäähind oma pesa?

- A noorte kuuskede alumiste okste alla
- B jõeäärsesse põõsastikku
- C liivakiviseina sisse
- D kaldaäärse oksarisu varju

13. Üks osa roomajatest muneb munad, milles päikese või kõdu soojuse mõjul arenevad pojad. Teine osa roomajatest on munaspogijad.

Tabelis on Eesti looduses elavad roomajad. Tee õige valik!

- A munaspogija
- B muneb munad

kivisalik	
arusisalik	
vaskuss	
nastik	
rästik	

14. Märkate metsas nelja üksteisest 100-200 m kaugusel paiknevat kanakulli pesa. Mitu kanakullipaari on seal tõenäoliselt pesitsemas?

- A 1
- B 3
- C 4
- D 6

15. Kuhu ehitavad need linnud enamasti pesa? Valige üks variant.

- A õõnsustesse ja pesakastidesse
- B puudele ja põõsastele
- C maapinnale

Puukoristaja	
Põldlõoke	
Kuldnokk	
Talvike	
Must-kärbsenäpp ehk metstikk	
Künnivares	
Laanepüü	
Kaelushakk	

16. Koprad müürivad madala veeseisu tõttu kuivale jäänud uruavad kinni...

- A kaitseks kiskjate eest
- B poegade pesast lahkumise takistamiseks
- C pesa mahajahtumise takistamiseks
- D et vihma sisse ei sajak

17. Millise terminiga võib iseloomustada lehetäide ja sipelgate vahelisi suhteid?

- A konkurents
- B parasitism
- C sümbioos
- D feromoon

18. Mis on risoom?

Millised loetletud taimedest on risoomiga?

- A kõrvenõges
- B orashein
- C teeleht
- D piibeleht
- E tulp
- F karulauk

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

19. Milliste puude otsas kasvavad need käbid?

1.

2.

3.

4.

20. Inimene kasutab taimede erinevaid osi. Too üks näide iga kasutusala kohta. Ära kasuta üht taime korduvalt!

kasutusala	taim	millist taimeosa kasutatakse
toit		
loomasööt		
parfümeeria		
meditsiin		
maitseained		
tekstiilitööstus		

21. Putukad arenevad moondega. On kaks arengu võimalust. Mis neid iseloomustab? Valige loetelust kummagi variandi kohta neli näidet.

Rohutirts, maipõrnikas, koerliblikas, marjalutikas, kirp, mesilane, peatäi, prussakas

1. moonde tüüp:				
Iseloomustus				
Näited:				

2. moonde tüüp:				
Iseloomustus				
Näited:				